# Raadsmededeling openbaar

| | | |
|---|---|---|
| Nummer | : | 114-2025 |
| Datum | : | 1 oktober 2025 |
| B&W datum | : | 30 september 2025 |
| Beh. Ambtenaar | : | Gerrit Massen |
| Portefeuillehouder | : | mr. A.B. Stapelkamp |
| Onderwerp | : | Beleidsgestuurde subsidieovereenkomsten 2026-2030 met het Nationaal Onderduikmuseum, het Grenslandmuseum en De Koppelkerk. |

---

**Aanleiding:**
Bij de begrotingsbehandeling in november 2024 is in uw raad gesproken over de voorgenomen overgang naar Beleidsgestuurde Contractfinanciering voor de drie culturele instellingen: het Nationaal Onderduikmuseum, het Grenslandmuseum en de Koppelkerk. Die overgang is aangekondigd in de Cultuurnota ‘Een warm BAD voor cultuur’ (2019). Uw Raad heeft gevraagd om deze overgang te realiseren voor de begroting 2026. De afgelopen periode is voor alle drie de instellingen een dergelijk contract opgesteld, dat u hierbij ter informatie aantreft.

**Inhoud mededeling:**
Beleidsgestuurde Contractfinanciering (hier in de vorm van beleidsgestuurde subsidieovereenkomsten) maakt inzichtelijk welke gemeentelijke beleidsdoelen worden nagestreefd, welke activiteiten daarvoor bij de culturele instelling worden gefinancierd, hoe en op basis van welke criteria de prestaties beoordeeld worden en hoe resultaten/effecten worden geëvalueerd. U bent over de algemene uitgangspunten van deze specifieke subsidiesystematiek uitgebreid geïnformeerd in de raadsmededeling 62-2025 van 20 mei 2025.

In het geval van de drie culturele organisaties was de uitvoerbaarheid van de overeenkomsten een aandachtspunt. Als kader is het contract met de bibliotheek gebruikt. Dat is vereenvoudigd tot een niveau dat past bij de omvang van de drie organisaties. Zij zijn niet alleen kleiner dan de bibliotheek, ze ontvangen ook aanzienlijk minder subsidie, vervullen geen wettelijke taak (zoals de bibliotheek) en werken veel met vrijwilligers. Van een vrijwilligersorganisatie met een bescheiden subsidie kan niet hetzelfde detailniveau worden verwacht als van een grote, professionele organisatie met een substantiële omzet en een wettelijk geborgde en te controleren taak. De huidige overeenkomsten staan naar de mening van het College in verhouding tot de bijdrage van de gemeente en de omvang en aard van de instelling.

In opdracht van de gemeente heeft het adviesbureau BMC de afgelopen periode samen met de organisaties hun activiteiten geïnventariseerd en is in kaart gebracht hoe deze bijdragen aan gemeentelijke beleidsdoelen. Deze zijn vervolgens omgezet in meetbare prestatieafspraken. Dat heeft per organisatie geresulteerd in een individueel contract plus een overzicht van prestatieafspraken voor 2026. Deze contracten zijn besproken in een bestuurlijk overleg met de portefeuillehouder en de betreffende organisaties en zijn klaar voor ondertekening.

In de nu voorliggende beleidsgestuurde subsidieovereenkomsten geldt het huidige subsidiebudget volgens de gemeentebegroting 2026 alsmede het huidige prestatieniveau van de drie culturele organisaties als uitgangspunt op basis van de bestaande gemeentelijke financiering. De toekomstige wensen en ambities van de drie organisaties staan wel omschreven in de subsidieovereenkomst, maar zijn dus niet meegenomen in de prestatieafspraken. Voorshands heeft het afsluiten van deze meerjarige subsidieovereenkomsten derhalve (nog) geen financiële consequenties.

**Het College is voornemens om deze contracten te ondertekenen na vaststelling door uw raad van de begroting 2026.**

*De volgende stukken zijn voor u bijgevoegd:*

- overzicht belangrijkste cijfers & feiten
- BSO Nationaal Onderduikmuseum + prestatieafspraken 2026
- BSO De Koppelkerk + prestatieafspraken 2026
- BSO Grenslandmuseum + prestatieafspraken 2026

# Bijlage 1. Overzicht belangrijkste feiten & cijfers

| | Bezoek p.j* | Vrijwil-ligers | Openingsuren | FTE's | Begroting 2025 | Subsidie gemeente '25 | Subs. p. bezoeker |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| **Onderduikmuseum** | 23.330 | 130 | > 2000 | 3 | € 320.000 | € 120.974 38% | € 5,18 |
| **Koppelkerk** | 22.000 | 70 | > 1200 | 1,8 | € 350.000** | € 50.611 20% | € 2,30 |
| **Grenslandmuseum** | 1.500 | 35 | 735 | - | € 29.000 | € 10.056 35% | € 6,70 |

** Obv voor ANBI-status gepubliceerde bezoekcijfers over 2024*
*** In dit jaar verwierf de Koppelkerk substantiële externe projectsubsidies, waardoor de begroting in dit jaar hoger was*

Het **Nationaal Onderduikmuseum** opende haar deuren in 2004 aan de Markt 12 te Aalten: een pand dat zelf al een verhaal over onderduiken vertelt. Het museum wil uitgebreide verhalen over het leven tijdens de oorlog vertellen. Recent is het naastgelegen pand aangekocht en het museum heeft de ambitie om het grondig te verbouwen, zodat groepen en leerlingen beter ontvangen kunnen worden. Na de uitbreiding wil het museum een verdubbeling van het bezoekersaantal realiseren.
De exploitatie van het museum is in handen van de Vereniging Nationaal Onderduikmuseum (749 private- en 20 zakelijke leden/vrienden). Het eigendom en beheer van het gebouw berust bij de Stichting Aaltense Musea en het beheer van de collectie valt onder Stichting Collectie Aaltense Musea. De Stichting VVV-Agentschap Aalten is verantwoordelijk voor het VVV-loket dat in het museum is gehuisvest. De VVV betaald maandelijks €2083 aan het Nationaal Onderduikmuseum voor o.a. huur en personeelskosten. Van de 130 vrijwilligers zijn 5 mensen enkel met de VVV bezig, de baliemedewerkers zijn tegelijk voor de VVV en het museum aan het werk.
De totale exploitatie-begroting voor het museum is 320.000 euro per jaar. Dit is opgebouwd uit opbrengsten van het museum, donaties van vrienden van het museum en subsidies vanuit verschillende organisaties. De (werving van de) middelen voor de uitbreiding (9,5 miljoen) zijn een gezamenlijke wens van de vier organisaties; het beheer en de penvoering zijn belegd bij de Stichting Collectie Aaltense musea.

De **Koppelkerk** is sinds 2015 een vrijplaats voor kunst in Bredevoort en biedt een breed scala aan kunstvormen aan (kunstexposities, podium voor muziek of theater en literatuur). In de Koppelkerk is een Boekencafé en er worden er boekenmarkten georganiseerd. De Koppelkerk biedt onder de noemer Verdieping verschillende activiteiten rond kunst en maatschappelijke thema's, zoals debat, lezingen en presentaties.
De Koppelkerk wordt geëxploiteerd door de Stichting Koppelkerk en ondersteund door de Stichting Vrienden van de Koppelkerk (ca. 120 vrienden). De jaarlijkse begrote omzet bedraagt ongeveer € 250.000 en wordt incidenteel hoger door (substantiële) projectsubsidies van fondsen en andere organisaties (in 2025 bijvoorbeeld geraamd op € 146.000).
De Koppelkerk is geen eigenaar van hun pand. Het huurcontract is onlangs verlengd tot 2035 met een maandelijkse huur €1033,00 die jaarlijks wordt geïndexeerd.

Het **Grenslandmuseum** wordt volledig door vrijwilligers gerund en is in handen van de Stichting Grenslandmuseum. De inhoudelijke focus ligt op de beleving van het leven op de grens die door Dinxperlo en Suderwick loopt.

Het museum is opgericht in 1985 en werd toen bestuurd door stichting Bewaar 't Olde. Het museum is sinds de opening gevestigd in het monumentale pand op Markt 1-3. In 2017 heeft het museum het pand gekocht en is vanaf toen verdergegaan onder een nieuwe naam: Stichting Grenslandmuseum.
De totale jaarlijkse begroting bedraagt €29.000. Dit bedrag is opgebouwd uit opbrengsten van het museum (entree), donaties van Vrienden van het Grenslandmuseum (65 vrienden) en gemeentelijke subsidies.

# Beleidsgestuurde Subsidie Overeenkomst (BSO)

tussen de gemeente Aalten en Vereniging Nationaal Onderduikmuseum

## 1. Partijen

Deze overeenkomst is gesloten tussen
de **gemeente Aalten**, gevestigd te Aalten, vertegenwoordigd door de heer A.B. Stapelkamp, burgemeester, hierna te noemen: de gemeente,
en
de **Vereniging Nationaal Onderduikmuseum**, gevestigd te Aalten, vertegenwoordigd door: mevrouw G. Brethouwer, directeur, en de heer H. Dijk, voorzitter, hierna te noemen: het museum.

## 2. Doel van de overeenkomst

De gemeente beschouwt het Nationaal Onderduikmuseum als een belangrijke partner in het realiseren van haar culturele en sociale beleidsdoelen. Het museum is van cultureel, sociaal, toeristisch en economisch belang. Het museum versterkt de identiteit van de gemeenschap en speelt een belangrijke rol in het prettig wonen, werken en recreëren in de gemeente. Als partners kunnen gemeente en musea elkaar versterken en zo in de lokale gemeenschap meer tot stand brengen.[1] Dat draagt bij aan SDG 3: Goede gezondheid en welzijn, SDG 10: Ongelijkheid verminderen en SDG 16: Vrede, justitie en sterke publieke diensten.

Doel van deze overeenkomst is om vanuit een meerjarenperspectief naar de bredere maatschappelijke bijdrage van het Onderduikmuseum aan de gemeentelijke beleidsdoelen te kijken. De gemeente Aalten draagt financieel bij aan de activiteiten van het Nationaal Onderduikmuseum in de uitvoering van zijn culturele, educatieve en maatschappelijke opdracht. Via deze overeenkomst wordt meerjarige, beleidsgestuurde financiering verstrekt, op basis van wederzijdse afspraken en beleidsdoelen zoals vastgelegd in de gemeentelijke beleidsnota's Een warm BAD voor cultuur (2019), Sociaal domein (2021), Vrijetijdseconomie (2021), Toeristische trekpleisters (2025), Immer Besser Nota Grensoverschrijdende samenwerking (2019), Verkennende notitie Gemeentemarketing (2023) en het Raadsprogramma 2022-2026. De bijdrage van het Onderduikmuseum aan deze beleidsdoelen wordt nader omschreven in §4 van deze overeenkomst en in de overeengekomen prestatie-indicatoren.

Het museum kan op deze manier structureel inzetten op de (ontwikkeling) van interventies. Zo kunnen ook keuzes gemaakt worden met een meer strategisch en/of structureel perspectief. Dit draagt bij aan het kunnen (door)ontwikkelen van initiatieven en het beter kunnen behouden van capaciteit (zowel kwalitatief als kwantitatief).

## 3. De ambitie van het Nationaal Onderduikmuseum

Het Nationaal Onderduikmuseum vertelt hoe mensen in Nederland en in Duitsland de oorlogsjaren meemaakten en hoe zij in hun persoonlijke leven op de bezetting reageerden. Het museum wil simpele antwoorden bij een complexe historie vermijden. Het verhaal over de oorlog is nodig om te kunnen begrijpen waarom mensen bepaalde keuzen hebben

[1] Beleidsnota Een warm BAD voor Cultuur, gemeente Aalten, 2019

gemaakt. Het Nationaal Onderduikmuseum op Markt 12, zomaar een adres in Oost-Nederland, vertelt dat verhaal.

Het museum is bezig met een grote verbouwing die ervoor moet zorgen dat het museum, naast het woonhuis met een aantal kleine ruimtes, de beschikking krijgt over grotere functionele ruimtes waar meerdere bezoekersgroepen tegelijk kunnen worden ontvangen (bijvoorbeeld voor bijeenkomsten of educatieve programma's). Het museum kan zo beter op de bezoekersbehoeften inspelen en verwacht hiermee een groei van het bezoekersaantal te realiseren. Het museum zal meer gaan inzetten op het aanspreken van de Duitse markt. Uitdaging is echter de fondsenwerving voor de verbouwing.
Een uitdaging voor het museum is het aantrekken van jongere vrijwilligers. Het museum draait grotendeels op vrijwilligers en merkt dat het van belang is om een goede mix tussen oudere en jongere vrijwilligers te hebben.

## 4. Bijdrage aan gemeentelijk beleid

De gemeente Aalten streeft naar een gezonde, sterke en sociale samenleving, waarbij de gemeenschap levend en vitaal gehouden wordt, iedereen meedoet en zijn steentje, naar eigen kunnen, bijdraagt. Dat sluit aan bij de krachtige basis binnen de gemeente Aalten en is tevens een centraal thema: naoberschap. Aalten ziet "kunst, cultuur en erfgoed als één van de belangrijke pijlers waarop de lokale toeristische marketing, promotie en productontwikkeling zijn gestoeld en waarbij we thematische doorontwikkeling nastreven. Denk daarbij aan het Nationaal Onderduikmuseum" *(Nota een warm BAD voor cultuur p. 29)*.
De activiteiten en prestaties van het Onderduikmuseum dragen concreet bij aan de volgende beleidsdoelen, ambities en speerpunten van de gemeente Aalten:

### Beleidsnota een warm BAD voor cultuur (2019)

- *Kunst en cultuur leveren een bijdrage aan maatschappelijke vraagstukken (p. 14)*

Het Nationaal Onderduikmuseum biedt in al haar activiteiten en programmering ruimte voor maatschappelijke discussies. Het museum relateert het onderwep aan actuele thema's als oorlog, veiligheid en vluchtelingen. Zo was het bijvoorbeeld trekker van het regionale programma Vrijheid met 11 gemeenten.

- *Cultuureducatie: samenwerken met het onderwijs (p. 13)*

Het Onderduikmuseum heeft een actief beleid op het gebied van cultuureducatie en werkt samen met scholen. Het museum biedt programma's aan voor basisscholen, middelbare scholen en MBO's uit de regio. De huidige verbouwing biedt veel kansen om het educatieve beleid uit te breiden en verder te ontwikkelen.

- *De samenwerking met Duitsland op cultureel gebied gaan we meer inhoud geven (p. 19-20)*

Het museum werkt structureel samen met Duitse partners, zoals de gemeente Bocholt, de Universiteit van Münster, het Haus der Niederlande en Biparcours. Het museum biedt educatieve programma's aan voor Duitse scholen. Daar wordt veel gebruik van gemaakt. Het museum heeft de ambitie om, na gereedkomen van het nieuwe gebouw, meer Duitse bezoekers aan te trekken. Het museum ontwikkelt een gericht marketingplan.

### Nota Sociaal Domein gemeente Aalten (2021)

**Blijven meedoen**

- *Het herijken, versterken en inclusief maken van de sociale basis (p.19)*

Het Onderduikmuseum versterkt de sociale basis in Aalten en omgeving op verschillende

manieren. Zo werkt het museum structureel samen met Estinea (producten voor de museumwinkel) en Figulus Welzijn (inburgering en reïntegratie) Daarnaast biedt het museum een centrum voor vrijwilligers: zij ontmoeten elkaar in het museum op een laagdrempelige manier en voor veel van hen is het een belangrijk onderdeel van hun sociale netwerk.

**Naoberschap**

- *Stimuleren van ideeën en initiatieven van inwoners en stimuleren van vrijwilligerswerk (p. 19)*
- *Iedereen een naober, nota Visie op vrijwillige inzet, december 2024*

Bij het Nationaal Onderduikmuseum zijn in totaal zo'n 130 vrijwilligers actief, die structureel deel uitmaken van de organisatie. Naast het belang voor het museum vormt het een hecht netwerk van inwoners, dat ook gebruikt wordt om contacten te onderhouden en elkaar te helpen. Bovendien telt de vereniging meer dan 600 leden. Zij hebben zich vaak langdurig met het museum verbonden en steunen het met een jaarlijkse contributie ook financieel.

**Vitaal en gezond Aalten, Veerkrachtig ouder worden**

- *Ouderen stimuleren in hun vitaliteit; ouderen blijven meedoen en ontmoeten (p.24-31)*

Veel vrijwilligers zijn 60+. Het Onderduikmuseum biedt een laagdrempelige manier om maatschappelijk betrokken te blijven en deel uit te maken van een sociaal netwerk. De verschillende werkzaamheden bieden voor ieders capaciteit en gezondheid mogelijkheden om te participeren. Het museum heeft recent een speciaal Ouderenbeleid vastgesteld om oudere vrijwilligers zo veel mogelijk actief te houden, onder meer door extra ondersteuning en aanpassing of wisseling van taken.

## Motie Versterking lokale democratie/burgerschap, 28 november 2023

- *Er zijn organisaties binnen de gemeente actief op het gebied van burgerschap.*

Het museum biedt actief programma's aan op het gebied van Democratie, rechtsstaat en burgerschap, in samenwerking met onder meer Erfgoed Gelderland, de HAN en 8 musea. Het museum is actief in het 4 mei-comité en zal in 2026 de voorzittersrol vervullen. Het museum wordt graag betrokken bij de ambities van de gemeente op het gebied van burgerschap en democratie

## Beleidsnota Vrijetijdseconomie (2021)

- *De gemeente ondersteunt projecten die betrekking hebben op [...] de onderduikgeschiedenis van de gemeente Aalten (p. 16)*

Het Onderduikmuseum is bij uitstek de organisatie die dit doel belichaamt. Daarnaast trekt het museum een bovenregionaal en landelijk publiek. Die groep betekent met hun bestedingen buiten het museum een substantiële impuls voor de lokale economie.

## Verbinden om te versterken, toeristische trekpleisters, Aalten 2025

- *Versterken van de verbinding tussen kunst, cultuur en erfgoed met toerisme en vrijetijdseconomie (p. 13)*

Het Nationaal Onderduikmuseum is een actieve partner op het gebied van toerisme en vrije tijd. Het biedt onderdak aan de lokale VVV, die informatie verstrekt over de verschillende trekpleisters in de gemeente. Het museum is lid van verschillende gremia, zoals het Toeristisch Netwerk Aalten, Achterhoek Toerisme, Platform Toerisme Aalten, Erfgoed Gelderland, Erfgoedpact Achterhoek en landelijke aansluiting bij Stichting Musea en Herinneringscentra 40-45, WO2NET en Platform WO2. Belangrijke ambitie is de uitbreiding van de presentatie-ruimte, die moet leiden tot een verdubbeling van het aantal

bezoekers.Om de bezoeker nog beter te kunnen bedienen, wil het museum een meerjarig klantwaarderingsonderzoek laten uitvoeren om inzicht te krijgen in de waardering, herkomst, lokale bestedingen etc. De uitkomsten zijn ook van belang voor andere partners in de sector.

## 5. Prestatieafspraken 2026–2030

Om de bijdrage van het Nationaal Onderduikmuseum aan de doelen en ambities van de gemeente inzichtelijk te maken, zijn in bijlage 1 prestatie-indicatoren geformuleerd, inclusief normering. Deze normen gelden als prestatieafspraken voor de bijdrage. Het museum rapporteert jaarlijks over het behalen van deze afspraken.

De afspraken kunnen met wederzijdse instemming jaarlijks worden aangepast, bijvoorbeeld wanneer het museum nieuwe ambities presenteert en/of wanneer de hoogte van de gemeentelijke bijdrage wordt aangepast.

Het Onderduikmuseum kan bij onverwachte ontwikkelingen met substantiële financiële gevolgen voor de financiering van de overeengekomen activiteiten/werkzaamheden lopende het subsidiejaar een onderbouwd verzoek indienen voor een wijziging van de subsidieverleningsbeschikking van dat jaar. Bij honorering van dit verzoek door het college zullen de financiële gevolgen ter instemming aan de raad worden voorgelegd middels een van de bestuurlijke termijn-rapportages van dat jaar (Voor- of Najaarsnota).

## 6. Financiële afspraken

De gemeentelijke bijdrage bedraagt € 123.514,-- (incl. btw) per jaar voor de periode 2026-2030, onder voorbehoud van vaststelling van de begroting door de Gemeenteraad. De bijdrage wordt in twee termijnen overgemaakt, in januari en juni. De bijdrage wordt jaarlijks geïndexeerd conform CPI 094220 Musea, bibliotheken, dierentuinen en wordt het daaropvolgende jaar toegepast. Het Nationaal Onderduikmuseum is vrij de toegekende subsidie te besteden, met dien verstande dat bijgedragen wordt aan de maatschappelijke opgaven zoals vastgelegd in deze overeenkomst en binnen de wettelijke en bestuurlijke kaders. De prestaties in de bijlage gelden als tegenprestatie. Het Onderduikmuseum kan voor nieuwe of extra activiteiten, die nadrukkelijk buiten de inhoud of strekking van deze subsidieovereenkomst vallen, zo mogelijk een aanvullend beroep doen op incidentele gemeentelijke subsidieregelingen.

Het Nationaal Onderduikmuseum dient uiterlijk 1 oktober een begroting in voor het volgende jaar. De gemeente en het Nationaal Onderduikmuseum bezien jaarlijks of de hoogte van de bijdrage passend is bij de activiteiten en ambities van het museum. Wanneer het Nationaal Onderduikmuseum niet aan de prestatieafspraken voldoet, kan de hoogte van de bijdrage door de gemeente worden aangepast.

## 7. Monitoring en verantwoording

De gemeente en het Nationaal Onderduikmuseum voeren jaarlijks in juni een voortgangsgesprek over het verloop van de activiteiten, de behaalde resultaten en wijzigingen in beleid en ambities van de gemeente en het museum. De agenda wordt gezamenlijk vastgesteld.

Het Nationaal Onderduikmuseum doet vóór 1 juni van elk jaar een verzoek om vaststelling van de subsidie en levert daarbij aan:
1. Een jaarverslag met activiteiten als inhoudelijk verslag;
2. De jaarrekening (inclusief exploitatierekening, balans en accountantsverklaring) als

financiële verantwoording;
3. Een overzicht van de wijze waarop het museum heeft voldaan aan de prestatieafspraken, inclusief een korte reflectie op de resultaten en de ambities voor de toekomst.

## 8. Wijziging en beëindiging

Dit contract is alleen schriftelijk aan te passen met instemming van beide partijen. Elk van de partijen kan deze overeenkomst opzeggen, met een opzegtermijn van 1 jaar. Bij structurele beleidswijzigingen of herstructurering van gemeentelijke subsidies kan herziening plaatsvinden.

## 9. Ondertekening

Aldus overeengekomen en in tweevoud ondertekend te Aalten op [datum].

| | |
|---|---|
| Namens de gemeente Aalten: | Namens de Vereniging Nationaal Onderduikmuseum: |
| ..... | ..... |
| de heer A.B. Stapelkamp | mevrouw G. Brethouwer |
| Burgemeester | directeur |

# Nationaal Onderduikmuseum

Het Nationaal Onderduikmuseum vertelt hoe mensen in Nederland en in Duitsland de oorlogsjaren meemaakten en hoe zij in hun persoonlijke leven op de bezetting reageerden. Het verhaal over de oorlog is nodig om te kunnen begrijpen waarom mensen bepaalde keuzen hebben gemaakt. Het museum is bezig met een grote verbouwing die ervoor moet zorgen dat het museum beter op de bezoekersbehoeften kan inspelen. Het museum verwacht hiermee een groei van het bezoekersaantal te realiseren en zal meer gaan inzetten op het aanspreken van de Duitse markt.

Dit overzicht hoort bij het BCF-contract tussen de gemeente Aalten en de Vereniging Nationaal Onderduikmuseum dd xx. Voor 2026 worden de volgende Prestatie Indicatoren vastgesteld:

| **Beleid** | **Maatschappelijk effect** | **Bijdrage Onderduikmuseum** | **Prestatie indicatoren** |
|---|---|---|---|
| **Beleidsnota een warm BAD voor cultuur 2019**<br><br>*Kunst en cultuur leveren een bijdrage aan maatschappelijke vraagstukken (p. 14)* | • Actieve deelname aan culturele en kunstzinnige activiteiten vergroot de zelfredzaamheid.<br>• Kunst en cultuur bevorderen zelfvertrouwen en vaardigheden waardoor mensen meer de regie over hun leven krijgen.<br>• Actieve cultuurparticipatie ondersteunt en versterkt mensen met een zorgvraag, het draagt bij aan het gevoel van welzijn.<br>• Het levert nieuwe contacten op en vermindert sociaal isolement. | • Het Nationaal Onderduikmuseum biedt in al haar activiteiten en programmering ruimte voor maatschappelijke discussies.<br>• Het museum relateert het kernonderwerp aan actuele thema's als oorlog, veiligheid en vluchtelingen. Zo was het bijvoorbeeld trekker van het regionale programma Vrijheid met 11 gemeenten. | 2026 staat in het teken van burgerschap, onder meer met de tentoonstelling *Zorg voor het verzet*. |
| **Beleidsnota een warm BAD voor cultuur 2019** | • Deelname aan cultuureducatie is belangrijk omdat leerlingen leren dat er | • Het Nationaal Onderduikmuseum heeft een actief beleid op het gebied van cultuureducatie en werkt samen met | Het museum ontvangt in 2026 minimaal 1800 leerlingen van 70 scholen |

| | | | |
|---|---|---|---|
| *Cultuureducatie: samenwerken met het onderwijs (p. 13)* | niet één manier is om de wereld te bekijken en een brede blik te ontwikkelen.<br>• Bij de kunstvakken wordt de creativiteit van leerlingen ontdekt en ontwikkeld.<br>• Creativiteit, flexibiliteit en voorstellingsvermogen zijn belangrijk om te participeren in een samenleving die zich in sneltreinvaart ontwikkelt. | scholen.<br>• Het museum biedt programma's aan voor basisscholen, middelbare scholen en MBO's uit de regio en werkt daarbij samen met de bibliotheek en andere lokale onderwijspartijen.<br>• De verbouwing biedt veel kansen om het educatieve beleid uit te breiden en verder te ontwikkelen. | |
| **Beleidsnota een warm BAD voor cultuur 2019**<br><br>*De samenwerking met Duitsland op cultureel gebied gaan we meer inhoud geven (p. 23)* | • Cultuur overstijgt grenzen en cultuur verbindt.<br>• Een grensoverschrijdend cultureel aanbod draagt bij aan een aantrekkelijke en toekomstbestendige regio. | • Het museum werkt structureel samen met Duitse partners, zoals de gemeente Bocholt, de Universiteit van Münster, het Haus der Niederlande en Biparcours.<br>• Het museum biedt educatieve programma's aan voor Duitse scholen. Daar wordt veel gebruik van gemaakt.<br>• Het museum heeft de ambitie om, na gereedkomen van het nieuwe gebouw, meer Duitse bezoekers aan te trekken.<br>• Het museum ontwikkelt een gericht marketingplan. | Het museum zet de samenwerking met Duitse partners (Universiteit van Münster, gemeente Bocholt) voort en biedt het programma BI-parcours aan 1800 leerlingen. |
| **Motie Versterking lokale democratie/burgerschap, 28 november 2023**<br><br>*Op lokaal niveau investeren in dat de vitaliteit van de lokale* | • Er zijn organisaties binnen de gemeente actief op het gebied van burgerschap. | • Het museum biedt actief programma's aan op het gebied van Democratie, rechtsstaat en burgerschap, in samenwerking met onder meer Erfgoed Gelderland, de HAN en 8 musea.<br>• Het museum is actief in het 4 mei-comité | Het museum speelt een trekkersrol in het 4 mei-comité en zal per 2026 de voorzittersrol vervullen.<br>Het museum wordt graag betrokken bij de ambities van de gemeente op het gebied van burgerschap en democratie |

| | | | |
|---|---|---|---|
| *democratie* | | | |
| **Nota Sociaal Domein gemeente Aalten 2021**<br><br>*Blijven meedoen: het herijken, versterken en inclusief maken van de sociale basis (p.19)* | • Zelfvertrouwen versterken;<br>• Zelfredzaamheid vergroten;<br>• Kansengelijkheid vergroten;<br>• Samenhang lokale gemeenschap vergroten;<br>• Eenzaamheid verkleinen/voorkomen | • Het Onderduikmuseum versterkt de sociale basis in Aalten en omgeving op verschillende manieren.<br>• Zo werkt het museum structureel samen met Estinea (producten voor de museumwinkel) en Figulus Welzijn (inburgering en reïntegratie).<br>• Daarnaast biedt het museum een centrum voor vrijwilligers: zij ontmoeten elkaar in het museum op een laagdrempelige manier en voor veel van hen is het een belangrijk onderdeel van hun sociale netwerk. | De samenwerking met Estinea en Figulus Welzijn wordt voortgezet |
| **Nota Sociaal Domein gemeente Aalten 2021**<br><br>*Stimuleren van ideeën en initiatieven van inwoners en stimuleren van vrijwilligerswerk (p. 19)* | • Inclusief maken van de sociale basis;<br>• Initiatieven en betrokkenheid van inwoners; | • Bij het Nationaal Onderduikmuseum zijn in totaal zo'n 130 vrijwilligers actief, die structureel deel uitmaken van de organisatie.<br>• Naast het belang voor het museum vormt het een hecht netwerk van inwoners, dat ook gebruikt wordt om contacten te onderhouden en elkaar te helpen.<br>• Bovendien telt de vereniging meer dan 600 leden. Zij hebben zich vaak langdurig met het museum verbonden en steunen het met een jaarlijkse contributie ook financieel. | Minimaal 130 vrijwilligers per jaar zijn actief.<br>Het museum heeft een vrijwilligerscoördinator.<br><br>In 2026 heeft de vereniging minimaal 600 leden. |
| **Nota Sociaal Domein gemeente Aalten 2021**<br><br>*Ouderen stimuleren in hun vitaliteit;* | • Meer ouderen voelen zich vitaal en gezond,<br>• zodat zij langer een betere gezondheid ervaren,<br>• zelfstandig thuis kunnen wonen en | • Veel vrijwilligers zijn 50+.<br>• Het Onderduikmuseum biedt een laagdrempelige manier om maatschappelijk betrokken te blijven en deel uit te maken van een sociaal netwerk.<br>• De verschillende werkzaamheden bieden | Het museum faciliteert actief netwerkvorming & sociale ontmoeting.<br>Het museum implementeert in 2026 het eigen Ouderenbeleid. |

| | | | |
|---|---|---|---|
| *ouderen blijven meedoen en ontmoeten (p.24-31)* | • zich kunnen redden in het dagelijks leven. | voor ieders capaciteit en gezondheid mogelijkheden om te participeren. | |
| **Beleidsnota vrijetijdseconomie 2021**<br>*De gemeente ondersteunt projecten die betrekking hebben op de onderduik-geschiedenis van de gemeente Aalten (p.16)* | • Versterkte beleving van de grensligging, de Heerlijckheid Bredevoort en de onderduik- en ontstaansgeschiedenis van het dorp Aalten. | • Het Onderduikmuseum is bij uitstek de organisatie die dit doel belichaamt.<br>• Daarnaast trekt het museum een bovenregionaal en landelijk publiek.<br>• Die groep betekent met hun bestedingen buiten het museum een substantiële impuls voor de lokale economie. | 22.000 bezoekers per jaar |
| **Verbinden om te versterken; notitie toeristische trekpleisters 2025**<br>*(p. 13)* | • Versterkte verbinding tussen kunst, cultuur en erfgoed met toerisme en vrijetijdseconomie | • Het Nationaal Onderduikmuseum is een actieve partner op het gebied.<br>• Het biedt onderdak aan de lokale VVV, die informatie verstrekt over de verschillende trekpleisters in de gemeente.<br>• Het museum is lid van verschillende gremia, zoals het Toeristisch Netwerk Aalten, Achterhoek Toerisme, Platform Toerisme Aalten, Erfgoed Gelderland, SMH 40-45/WOII net, Erfgoedpact Achterhoek.<br>• Belangrijke ambitie is de uitbreiding van de presentatie-ruimte, die moet leiden tot een verdubbeling van het aantal bezoekers.<br>• Om de bezoeker nog beter te kunnen bedienen, wil het museum een meerjarig klantwaarderingsonderzoek laten uitvoeren om inzicht te krijgen in de waardering, herkomst, lokale bestedingen etc. De | Het museum biedt ruimte aan het loket van de VVV Aalten.<br><br>Het museum blijft een actieve partner voor toeristische en vrijetijdsorganisaties.<br><br>Het museum ontwikkelt een plan voor een meerjarig klantwaarderingsonderzoek |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | | uitkomsten zijn ook van belang voor andere partners in de sector. | |

## De Koppelkerk

De Stichting Koppelkerk heeft in de afgelopen jaren een unieke plek gecreëerd, waar inwoners en bezoekers elkaar ontmoeten bij een verscheidenheid aan activiteiten rond maatschappelijke onderwerpen. De Koppelkerk heeft een bovenregionale uitstraling, werkt samen met landelijke partners en vormt een 'visitekaartje' voor de gemeente Aalten. De organisatie heeft een sterke bedrijfsvoering, waarin het aandeel gemeentelijke subsidie relatief laag is en de organisatie erin slaagt om veel externe financiering te werven.

Dit overzicht hoort bij het BCF-contract tussen de gemeente Aalten en Stichting Koppelkerk dd xx. Voor 2026 worden de volgende Prestatie Indicatoren vastgesteld:

| **Beleid** | **Maatschappelijke effect** | **Bijdrage Koppelkerk** | **Prestatie indicatoren** |
|---|---|---|---|
| **Beleidsnota een warm BAD voor cultuur 2019** p.14<br><br>*Kunst en cultuur kan een bijdrage leveren aan maatschappelijke vraagstukken* | • Actieve deelname aan culturele en kunstzinnige activiteiten vergroot de zelfredzaamheid.<br>• Kunst en cultuur bevorderen zelfvertrouwen en vaardigheden waardoor mensen meer de regie over hun leven krijgen.<br>• Actieve cultuurparticipatie ondersteunt en versterkt mensen met een zorgvraag, het draagt bij aan het gevoel van welzijn.<br>• Het levert nieuwe contacten op en vermindert sociaal isolement. | • De programmering en activiteiten van de Koppelkerk bieden ruimte voor maatschappelijke discussies, reflectie en uitwisseling.<br>• De Koppelkerk is een vrijplaats, waar iedereen welkom is om respectvol deel te nemen aan het debat.<br>• De Koppelkerk agendeert regelmatig actuele maatschappelijke onderwerpen, vaak in samenwerking met regionale, landelijke en soms ook internationale samenwerkings-partners (zoals Lokalen Lichtenvoorde, Human, VPRO, Stad Bocholt, Amnesty International).<br>• De activiteiten hebben een groter bereik dan alleen fysieke bezoekers, omdat verslagen van debatten online worden gepubliceerd. | • Per jaar 6 maatschappelijke gesprekken waaronder 3 Meetups |

| | | | |
|---|---|---|---|
| **Beleidsnota een warm BAD voor cultuur 2019** *p.12-17*<br><br>*Cultureel ondernemerschap* | • Financieel gezonde organisaties in stand houden | • De Koppelkerk verwerft het grootste deel van de inkomsten zelf: de subsidie van de gemeente maakte in 2024 circa 20% van de begroting uit.<br>• De subsidie is echter een belangrijke voorwaarde voor het werven van de eigen inkomsten: het is essentieel voor de dekking van overheadkosten, die doorgaans niet door publieksinkomsten of externe financiering worden gedekt.<br>• De Koppelkerk werkt daarnaast aan draagvlak door middel van een Stichting Vrienden van de Koppelkerk. De 120 Vrienden dragen gezamenlijk tussen de 8-10.000 euro per jaar bij. | • Financiële zelfredzaamheid blijft op peil.<br>• De totale zelfgegenerereerde inkomsten uit entree, horeca, verhuur en donaties blijft minimaal gelijk (projectsubsidies zijn hierin niet meegenomen, vanwege grote fluctuaties per jaar)<br>• De Koppelkerk zet zich ervoor in dat de bijdrage van de Stichting Vrienden van de Koppelkerk minimaal op hetzelfde niveau blijft. |
| **Beleidsnota een warm BAD voor cultuur 2019** *p.20*<br><br>*Cultuur voor zoveel mogelijk mensen betekenis geven.* | • Van en voor iedereen ongeacht woonplaats, culturele achtergrond of opleiding: iedereen moet in de gelegenheid zijn om van cultuur te genieten. | • De Koppelkerk werkt veel samen met zelfstandige (jonge en gevestigde) kunstenaars<br>• De Koppelkerk biedt makers een podium voor concerten, presentaties en tentoonstellingen.<br>• De Koppelkerk biedt een multidisciplinair programma, waarbij de verschillende pijlers (kunsten, boeken, verdieping) elkaar versterken. | In 2026 organiseert de Koppelkerk<br>• 9 concerten<br>• 3 Kunstlezingen<br>• 8 events binnen een multidisciplinair project |
| **Beleidsnota een** | • Cultuur overstijgt grenzen | • De Koppelkerk ontvangt ook | In 2026 wordt minimaal |

| | | | |
|---|---|---|---|
| **warm BAD voor cultuur 2019**<br><br>*Samenwerking met Duitsland op cultureel gebied meer inhoud geven (p. 19-20)* | en cultuur verbindt.<br>• Een grensoverschrijdend cultureel aanbod draagt bij aan een aantrekkelijke en toekomstbestendige regio. | bezoekers uit Duitsland en werkt samen met buitenlandse partners, zoals LWL Museum Textilwerk, de gemeente Bocholt en kunstenaars, boekhandelaren en media uit Duitsland. | 1 project uitgevoerd in samenwerking met een Duitse partner |
| **Nota Sociaal Domein gemeente Aalten 2021** p.19<br><br>**Blijven meedoen, Naoberschap**<br><br>*herijken, versterken en inclusief maken van de sociale basis;*<br><br>*Stimuleren van ideeën en initiatieven van inwoners (p.19)* | • Inclusief maken van de sociale basis;<br>• Initiatieven en betrokkenheid van inwoners;<br>• Zelfvertrouwen versterken;<br>• Zelfredzaamheid vergroten;<br>• Kansengelijkheid vergroten;<br>• Samenhang lokale gemeenschap vergroten;<br>• Eenzaamheid verkleinen/voorkomen. | • De locatie in Bredevoort is laagdrempelig toegankelijk;<br>• Biedt plek en gelegenheid voor ontmoeting en inspiratie;<br>• De activiteiten in de Koppelkerk betrekken een divers publiek;<br>• De activiteiten verbinden inwoners rond verschillende maatschappelijke thema's;<br>• De onderwerpen vergroten het inzicht in de eigen positie in de samenleving;<br>• Het programma versterkt op die manier de sociale basis in de gemeente en de regio;<br>• De Koppelkerk is ook toegankelijk voor lage inkomens, door een differentiatiebeleid in entreeprijzen (vrijwillige bijdrage);<br>• De Koppelkerk heeft de ambitie om de verbinding met de lokale bewoners en jeugd te blijven versterken. | • 5 Kenniscafé's<br>• 4 educatieve projecten of structurele samenwerkingen met scholengemeenschap Schaersvoorde en/of basisschool 't Bastion<br>• De Koppelkerk organiseert in 2026 opnieuw activiteiten voor het versterken van de sociale basis (zoals workshops, maatschappelijke gesprekken, excursies etc)<br>• De vrijwillige bijdrage in plaats van vaste entreeprijzen wordt waar dat kan voortgezet |
| **Nota Sociaal Domein gemeente** | • Inclusief maken van de sociale basis; | • De activiteiten in de Koppelkerk worden mogelijk gemaakt samen | • Behouden huidige aantal |

| | | | |
|---|---|---|---|
| **Aalten 2021** p.19<br><br>*Stimuleren van vrijwilligerswerk* | • Initiatieven en betrokkenheid van inwoners;<br>• Zelfvertrouwen versterken;<br>• Zelfredzaamheid vergroten;<br>• Kansengelijkheid vergroten;<br>• Samenhang lokale gemeenschap vergroten;<br>• Eenzaamheid verkleinen/voorkomen. | met 70 actieve vrijwilligers;<br>• Zij ontmoeten elkaar in de Koppelkerk op een laagdrempelige manier<br>• Voor veel van hen is het een belangrijk onderdeel van hun sociale netwerk<br>• De Koppelkerk beschikt over een eigen vrijwilligersbeleid, dat recent is geactualiseerd | • Voert het recent geactualiseerde vrijwilligersbeleid uit<br>• In de loop van 2026 wordt het beleid geëvalueerd |
| **Raadsprogramma 2022-2026 gemeente Aalten,** p.10<br><br>*Meer laagdrempelige (culturele) activiteiten in onze dorpskernen* | • Leefbaarheid in dorpskernen behouden en vergroten | • Met de Koppelkerk beschikt Bredevoort over laagdrempelige culturele activiteiten en een centrale plek voor ontmoeting en verbinding;<br>• Met name het Boekencafé is een laagdrempelige uitnodiging aan iedere voorbijganger, inwoner en bezoeker, die dan direct tussen boeken ook kennis maakt met kunst en de andere programmering.<br>• De Koppelkerk neemt deel aan Bredevoort schittert en Bredevoort breder dan boeken en werkt samen met de St Joris kerk. | • 5 boekenmarkten in 2026<br>• Er zijn laagdrempelig toegankelijke activiteiten zoals Koppelsessies (jamsessies)<br>• De Koppelkerk blijft ook in 2026 beschikbaar als locatie voor Kunstenaarscollectief Breekijzer en theatergroep Smeedwerk en eventuele andere organisaties |
| **Motie Versterking lokale** | • Vergroten vertrouwen van burgers in de (lokale) | • De Koppelkerk rekent het faciliteren van het gesprek in de | • In 2026 organiseert de Koppelkerk |

| | | | |
|---|---|---|---|
| **democratie/burgerschap, 28 november 2023**<br><br>*Op lokaal niveau investeren in dat de vitaliteit van de lokale democratie, in de betrokkenheid van burgers bij het lokale bestuur en zo in het onderlinge vertrouwen;* | overheid<br>• Zorg dragen voor de vitaliteit van de lokale democratie<br>• Er zijn organisaties binnen de gemeente actief op het gebied van burgerschap. | samenleving over maatschappelijke onderwerpen tot een van haar kerntaken.<br>• Het vormt een substantieel deel van haar activiteiten; van maatschappelijke gesprekken en Meetups (samen met Human en VPRO) tot themabijeenkomsten, workshops en excursies naar het Europees parlement (inclusief een minicollege Europese democratie).<br>• De Koppelkerk biedt een veilige en inclusieve omgeving voor inwoners om over deze onderwerpen te debatteren.<br>• De activiteiten verbinden inwoners rond verschillende maatschappelijke thema's.<br>• De onderwerpen vergroten het inzicht in de eigen positie in de samenleving.<br>• De belangstelling voor deze activiteiten is groot, zowel onder inwoners van de gemeente Aalten als uit de regio.<br>• De Koppelkerk betrekt het lokale bestuur bij deze activiteiten door standaard de gemeenteraad uit te nodigen (via de griffie). | minimaal 10 activiteiten op het gebied van burgerschap, waar inwoners op een inclusieve manier kunnen meepraten en -denken over maatschappelijke onderwerpen en hun plaats daarin<br>• In 2026 is de Koppelkerk opnieuw stemlocatie<br>• Begin 2026 besteedt de Koppelkerk in haar activiteiten aandacht aan de gemeenteraadsverkiezingen<br>• De Koppelkerk wordt graag betrokken bij de ambities van de gemeente op het gebied van burgerschap en democratie |
| **Verbinden om te versterken; notitie verbinden toeristische trekpleisters 2025** | • Versterken verbinding tussen kunst, cultuur en erfgoed met toerisme en vrijetijdseconomie | • De programmering en activiteiten van de Koppelkerk verbinden cultuur met toerisme en vrijetijdseconomie. | • In 2026 neemt de Koppelkerk opnieuw deel aan Bredevoort schittert en |

| | | | |
|---|---|---|---|
| *p.13* | | • De Koppelkerk trekt met een grote verscheidenheid aan activiteiten een bovenregionaal publiek naar de gemeente.<br>• Dat maakt de Koppelkerk een belangrijke toeristische trekpleister. | Bredevoort breder dan boeken.<br>• De Koppelkerk is in oktober de startlocatie voor het Wandelweekend<br>• De Koppelkerk blijft afstemmen en samenwerken met de wandel- en fietsroutes, het netwerk regionale cultuur en de St Joris-kerk. |

# Beleidsgestuurde Subsidie Overeenkomst (BSO)

tussen de gemeente Aalten en Stichting Koppelkerk

## 1. Partijen

Deze overeenkomst is gesloten tussen
de **gemeente Aalten**, gevestigd te Aalten, vertegenwoordigd door de heer A.B. Stapelkamp, burgemeester, hierna te noemen: de gemeente,
en de **Stichting Koppelkerk**, gevestigd te Aalten, vertegenwoordigd door mevrouw A. Sitter, voorzitter, hierna te noemen: de Koppelkerk.

## 2. Doel van de overeenkomst

De gemeente beschouwt de Koppelkerk als een belangrijke partner in het realiseren van haar culturele en sociale beleidsdoelen. De Koppelkerk is van cultureel, maatschappelijk, sociaal, toeristisch en economisch belang. De Koppelkerk versterkt de identiteit van Bredevoort en speelt een belangrijke rol in het prettig wonen, werken en recreëren in de gemeente. Als partners kunnen gemeente en musea elkaar versterken en in de lokale gemeenschap meer tot stand brengen.[1] SDG 3: Goede gezondheid en welzijn, SDG 10: Ongelijkheid verminderen en SDG 16: Vrede, justitie en sterke publieke diensten.

Doel van deze overeenkomst is om vanuit een meerjarenperspectief naar de bredere maatschappelijke bijdrage van de Koppelkerk aan de gemeentelijke beleidsdoelen te kijken. De gemeente Aalten draagt financieel bij aan de activiteiten van de Koppelkerk in de uitvoering van zijn culturele, educatieve en maatschappelijke opdracht. Via deze overeenkomst wordt meerjarige, beleidsgestuurde financiering verstrekt, op basis van wederzijdse afspraken en beleidsdoelen zoals vastgelegd in de gemeentelijke beleidsnota's Een warm BAD voor cultuur (2019), Sociaal domein (2021), Vrijetijdseconomie (2021), Toeristische trekpleisters (2025), de Motie Versterking lokale democratie/burgerschap (2023), Immer Besser Nota Grensoverschrijdende samenwerking (2019), Verkennende notitie Gemeentemarketing (2023) en het Raadsprogramma 2022-2026. De bijdrage van de Koppelkerk aan deze beleidsdoelen wordt nader omschreven in §4 van deze overeenkomst en in de overeengekomen prestatie-indicatoren.

De Koppelkerk kan op deze manier structureel inzetten op de (ontwikkeling) van interventies. Zo kunnen ook keuzes gemaakt worden met een meer strategisch en/of structureel perspectief. Dit draagt bij aan het kunnen (door)ontwikkelen van initiatieven en het beter kunnen behouden van capaciteit (zowel kwalitatief als kwantitatief).

## 3. De ambitie van de Koppelkerk

De Koppelkerk wil een vrijplaats zijn voor kunst, cultuur en maatschappelijk gesprek voor bezoekers uit Nederland en Duitsland. Uniek voor Aalten is het multidisciplinaire karakter van de programmering en activiteiten van de Koppelkerk, waarin (hedendaagse) beeldende kunst, muziek, lezingen, debat, boeken, theater, film en andere uitingsvormen een plaats krijgen. De Koppelkerk streeft ernaar een plek te zijn die midden in de gemeenschap staat en verbindingen legt. Kwaliteit, creativiteit en engagement zijn leidend.

[1] Beleidsnota Een warm BAD voor Cultuur, gemeente Aalten, 2019

De Stichting Koppelkerk heeft in de afgelopen jaren een unieke plek gecreëerd, waar inwoners en bezoekers elkaar ontmoeten bij een verscheidenheid aan activiteiten rond maatschappelijke onderwerpen. De Koppelkerk heeft een bovenregionale uitstraling, werkt samen met landelijke partners en vormt een 'visitekaartje' voor de gemeente Aalten. De organisatie heeft een sterke bedrijfsvoering, waarin het aandeel gemeentelijke subsidie relatief laag is en de organisatie erin slaagt om veel externe financiering te werven.

Om de huisvesting voor de toekomst zeker te stellen, onderzoekt de Koppelkerk aankoop van het pand. Daarnaast is het aantal betaalde uren op dit moment niet in verhouding met de werkdruk. Hoewel de Koppelkerk actief vrijwilligers werft, blijft uitbreiding van het aantal betaalde uren met het oog op continuïteit en de diversiteit en omvang van de programmering een prioriteit.

## 4. Bijdrage aan gemeentelijk beleid

De gemeente Aalten streeft naar een gezonde, sterke en sociale samenleving, waarbij de gemeenschap levend en vitaal gehouden wordt, iedereen meedoet en zijn steentje, naar eigen kunnen, bijdraagt. Dat sluit aan bij de krachtige basis binnen de gemeente Aalten en is tevens een centraal thema: naoberschap. De activiteiten en prestaties van de Koppelkerk dragen concreet bij aan de volgende beleidsdoelen, ambities en speerpunten van de gemeente Aalten:

### Beleidsnota een warm BAD voor cultuur (2019)

- *Financieel gezonde organisaties in stand houden (p. 12)*

De Koppelkerk verwerft het merendeel van de inkomsten zelf. De subsidie van de gemeente maakt op dit moment circa 20% van de begroting uit. De subsidie is echter een belangrijke voorwaarde voor het werven van de eigen inkomsten: het is vaak een criterium voor externe subsidies van fondsen en is essentieel voor de dekking van overheadkosten, die doorgaans niet door publieksinkomsten of externe financiering worden gedekt.

- *Ondersteuning van kunstenaars, musici, hun verenigingen en accommodaties (p. 5)*

De Koppelkerk werkt veel samen met zelfstandige (jonge en gevestigde) kunstenaars en biedt hen een podium voor concerten, presentaties en tentoonstellingen. De Koppelkerk biedt een multidisciplinair programma, waarbij de verschillende pijlers (kunsten, boeken, verdieping) elkaar versterken.

- *Kunst en cultuur leveren een bijdrage aan maatschappelijke vraagstukken (p. 14)*

De programmering en activiteiten van de Koppelkerk bieden ruimte voor maatschappelijke discussies, reflectie en uitwisseling. De Koppelkerk ziet zichzelf als een vrijplaats, waar iedereen welkom is om respectvol deel te nemen aan debat. De Koppelkerk agendeert regelmatig actuele maatschappelijke onderwerpen, vaak in samenwerking met regionale, landelijke en soms ook internationale samenwerkingspartners zoals de textielfabriek Bocholt. De activiteiten hebben een groter bereik dan alleen fysieke bezoekers, omdat verslagen van debatten op de website worden gepubliceerd.

- *De samenwerking met Duitsland op cultureel gebied meer inhoud geven (p. 19)*

De Koppelkerk ontvangt ook bezoekers uit Duitsland en werkt samen met buitenlandse partners, zoals LWL Museum Textilwerk, de gemeente Bocholt en kunstenaars, boekhandelaren en media uit Duitsland.

## Nota Sociaal Domein gemeente Aalten (2021)

**Blijven meedoen, Naoberschap**

- *Het herijken, versterken en inclusief maken van de sociale basis; Stimuleren van ideeën en initiatieven van inwoners (p.19),*

De activiteiten in de Koppelkerk betrekken een divers publiek en verbinden inwoners rond verschillende maatschappelijke thema's. Veel onderwerpen vergroten het inzicht in de eigen rol in de samenleving en versterken op die manier de sociale basis in de gemeente en de regio. De Koppelkerk heeft de ambitie om de verbinding met de lokale bewoners en jeugd te blijven versterken.

- *Stimuleren van vrijwilligerswerk (p. 19)*
- *Iedereen een naober, nota Visie op vrijwillige inzet, december 2024*

De activiteiten in de Koppelkerk worden mogelijk gemaakt samen met 70 actieve vrijwilligers, waarvan zo'n 30% afkomstig is uit de gemeente Aalten. Zij ontmoeten elkaar in de Koppelkerk op een laagdrempelige manier en voor veel van hen is het een belangrijk onderdeel van hun sociale netwerk. Ze delen met elkaar en de bezoekers uiteenlopende interesses in kunst, cultuur, maatschappelijke onderwerpen en vervullen verschillende functies (gastheer/vrouw, techniek, horeca, organisatie, inrichting). De Koppelkerk beschikt over een eigen vrijwilligersbeleid, dat recent is geactualiseerd.

## Raadsprogramma 2022-2026 gemeente Aalten

- *Meer laagdrempelige (culturele) activiteiten in onze dorpskernen (p. 10)*

Met de Koppelkerk beschikt Bredevoort over laagdrempelige culturele activiteiten en een centrale plek voor ontmoeting en verbinding, zoals Koppelsessies (jamsessies). Met name het Boekencafé is een laagdrempelige uitnodiging aan iedere voorbijganger, inwoner en bezoeker, die dan direct tussen boeken belandt en ook kennis maakt met kunst en de andere programmering. De Koppelkerk is een prominent onderdeel van Toekomst maak je samen, het Ontwikkelingsplan Bredevoort 2025-2035 en neemt deel aan verschillende lokale evenementen (zoals Bredevoort schittert) en werkt samen met de St Joris kerk. Kunstenaarscollectief Breekijzer en theatergroep Smeedwerk maken gebruik van de Koppelkerk als locatie.

## Motie Versterking lokale democratie/burgerschap, 28 november 2023

- *Op lokaal niveau investeren in dat de vitaliteit van de lokale democratie, in de betrokkenheid van burgers bij het lokale bestuur en zo in het onderlinge vertrouwen;*
- *Er zijn organisaties binnen de gemeente actief op het gebied van burgerschap.*

De Koppelkerk rekent het faciliteren van het gesprek in de samenleving over maatschappelijke onderwerpen tot een van haar kerntaken. Het vormt een substantieel deel van haar activiteiten; van maatschappelijke gesprekken en Meetups (samen met Human en VPRO) tot themabijeenkomsten, workshops en excursies naar het Europees parlement (inclusief een minicollege Europese democratie). De belangstelling voor deze activiteiten is groot, zowel onder inwoners van de gemeente Aalten als uit de regio. Voor deze activiteiten wordt de gemeenteraad altijd uitgenodigd (via de griffie). De Koppelkerk wordt graag betrokken bij de ambities van de gemeente op het gebied van burgerschap en democratie

## Verbinden om te versterken, toeristische trekpleisters, Aalten 2025

- *Versterken van de verbinding tussen kunst, cultuur en erfgoed met toerisme en vrijetijdseconomie (p. 13)*

De programmering en activiteiten van de Koppelkerk verbinden cultuur met toerisme en

vrijetijdseconomie. De Koppelkerk trekt met een grote verscheidenheid aan activiteiten (tentoonstellingen, boekenmarkten, lezingen, Kenniscafé's en concerten) een bovenregionaal publiek naar de gemeente. Dat maakt de Koppelkerk een belangrijke toeristische trekpleister. De Koppelkerk blijft afstemmen en samenwerken met de wandel- en fietsroutes, het netwerk regionale cultuur en de St Joris-kerk.

## 5. Prestatieafspraken 2026–2030

Om de bijdrage van de Koppelkerk aan de doelen en ambities van de gemeente inzichtelijk te maken, zijn in bijlage 1 prestatie-indicatoren geformuleerd, inclusief normering. Deze normen gelden als prestatieafspraken voor de bijdrage. De Koppelkerk rapporteert jaarlijks over het behalen van deze afspraken.

De afspraken kunnen met wederzijdse instemming jaarlijks worden aangepast, bijvoorbeeld wanneer de Koppelkerk nieuwe ambities presenteert en/of wanneer de hoogte van de gemeentelijke bijdrage wordt aangepast. De Koppelkerk kan bij onverwachte ontwikkelingen met substantiële financiële gevolgen voor de financiering van de overeengekomen activiteiten/werkzaamheden lopende het subsidiejaar een onderbouwd verzoek indienen voor een wijziging van de subsidieverleningsbeschikking van dat jaar. Bij honorering van dit verzoek door het college zullen de financiële gevolgen ter instemming aan de raad worden voorgelegd middels een van de bestuurlijke termijn-rapportages van dat jaar (Voor- of Najaarsnota).

## 6. Financiële afspraken

De gemeentelijke bijdrage bedraagt € 51.674,-- (incl. btw) per jaar voor de periode 2026-2030, onder voorbehoud van vaststelling van de begroting door de Gemeenteraad. De bijdrage wordt in twee termijnen overgemaakt, in januari en juni. De bijdrage wordt jaarlijks geïndexeerd conform CPI 094220 Musea, bibliotheken, dierentuinen en wordt het daaropvolgende jaar toegepast. De Koppelkerk is vrij de toegekende subsidie te besteden, met dien verstande dat bijgedragen wordt aan de maatschappelijke opgaven zoals vastgelegd in deze overeenkomst en binnen de wettelijke en bestuurlijke kaders. De prestaties in de bijlage gelden als tegenprestatie. De Koppelkerk kan voor nieuwe of extra activiteiten, die nadrukkelijk buiten de inhoud of strekking van deze subsidieovereenkomst vallen, zo mogelijk een aanvullend beroep doen op incidentele gemeentelijke subsidieregelingen.

De Koppelkerk dient uiterlijk 1 oktober een begroting in voor het volgende jaar. De gemeente en de Koppelkerk bezien jaarlijks of de hoogte van de bijdrage passend is bij de activiteiten en ambities van de Koppelkerk. Wanneer de Koppelkerk niet aan de prestatieafspraken voldoet, kan de hoogte van de bijdrage door de gemeente worden aangepast.

## 7. Monitoring en verantwoording

De gemeente en de Koppelkerk voeren jaarlijks in juni een voortgangsgesprek over het verloop van de activiteiten, de behaalde resultaten en wijzigingen in beleid en ambities van de gemeente en de Koppelkerk. De agenda wordt gezamenlijk vastgesteld.

De Koppelkerk doet vóór 1 juni van elk jaar een verzoek om vaststelling van de subsidie en levert daarbij aan:
1. Een jaarverslag met activiteiten als inhoudelijk verslag;
2. De jaarrekening (inclusief exploitatierekening en balans) als financiële verantwoording;
3. Een overzicht van de wijze waarop de Koppelkerk heeft voldaan aan de prestatieafspraken, inclusief een korte reflectie op de resultaten en de ambities voor de toekomst.

## 8. Wijziging en beëindiging

Dit contract is alleen schriftelijk aan te passen met instemming van beide partijen. Elk van de partijen kan deze overeenkomst opzeggen, met een opzegtermijn van 1 jaar. Bij structurele beleidswijzigingen of herstructurering van gemeentelijke subsidies kan herziening plaatsvinden.

## 9. Ondertekening

Aldus overeengekomen en in tweevoud ondertekend te Aalten op [datum].

| | |
|---|---|
| Namens de gemeente Aalten: | Namens Stichting Koppelkerk: |
| ..... | ..... |
| de heer A.B. Stapelkamp | mevrouw A. Sitter |
| Burgemeester | Voorzitter bestuur |

# Beleidsgestuurde Subsidie Overeenkomst (BSO)

## 1. Partijen

Deze overeenkomst is gesloten tussen:
De **gemeente Aalten**, gevestigd te Aalten, vertegenwoordigd door de heer A.B. Stapelkamp, burgemeester, hierna te noemen: de gemeente, en
**Stichting Grenslandmuseum**, gevestigd te Dinxperlo, vertegenwoordigd door mevrouw M. Verschoor-Boele, voorzitter, hierna te noemen: het museum.

## 2. Doel van de overeenkomst

De gemeente beschouwt het Grenslandmuseum als een belangrijke partner in het realiseren van haar culturele en sociale beleidsdoelen. Het museum is van cultureel, sociaal, toeristisch en economisch belang. Het museum versterkt de identiteit van de gemeenschap in Dinxperlo. Als partners kunnen gemeente en musea elkaar versterken en zo in de lokale gemeenschap meer tot stand brengen.[1] SDG 3: Goede gezondheid en welzijn, SDG 10: Ongelijkheid verminderen en SDG 16: Vrede, justitie en sterke publieke diensten.

Doel van deze overeenkomst is om vanuit een meerjarenperspectief naar de bredere maatschappelijke bijdrage van het Grenslandmuseum aan de gemeentelijke beleidsdoelen te kijken. De gemeente Aalten draagt financieel bij aan de activiteiten van het Grenslandmuseum in de uitvoering van zijn culturele, educatieve en maatschappelijke opdracht. Via deze overeenkomst wordt meerjarige, beleidsgestuurde financiering verstrekt, op basis van wederzijdse afspraken en beleidsdoelen zoals vastgelegd in de gemeentelijke beleidsnota's Een warm BAD voor cultuur (2019), Sociaal domein (2021), Vrijetijdseconomie (2021), Toeristische trekpleisters (2025), Immer Besser Nota Grensoverschrijdende samenwerking (2019), Verkennende notitie Gemeentemarketing (2023) en het Raadsprogramma 2022-2026. De bijdrage van het Grenslandmuseum aan deze beleidsdoelen wordt nader omschreven in §4 van deze overeenkomst en in de overeengekomen prestatie-indicatoren.

Het museum kan op deze manier structureel inzetten op de (ontwikkeling) van interventies. Zo kunnen ook keuzes gemaakt worden met een meer strategisch en/of structureel perspectief. Dit draagt bij aan het kunnen (door)ontwikkelen van initiatieven en het beter kunnen behouden van capaciteit (zowel kwalitatief als kwantitatief).

## 3. De ambitie van het Grenslandmuseum

Het Grenslandmuseum behoort tot de kleinere regionale musea in de Achterhoek, maar heeft een eigen thema. Het laat de bijzondere geschiedenis zien van grensbewoners aan beide zijden van de grens en hoe die grens het dagelijks leven beïnvloedt. Het Grenslandmuseum toont het samenleven en -werken op de grens en draagt bij aan de kennis en uitwisseling over de geschiedenis van het tweelingdorp "Dinxperwick". Er is een groeiende belangstelling voor dit thema: er is een gestage groei van het aantal bezoekers.

[1] Beleidsnota Een warm BAD voor Cultuur, gemeente Aalten, 2019

Het museum is sinds enige tijd geregistreerd museum. Dat stelt eisen aan het behoud en beheer van de collectie. Op dit moment heeft het museum daar onvoldoende kennis en capaciteit voor.
Het museum wil graag de educatieve activiteiten uitbreiden. Een doelstelling is dat alle basisschoolleerlingen in Dinxperlo (en wellicht Suderwick) minimaal een keer tijdens hun schooltijd het museum bezoeken. Dat is in de huidige situatie niet mogelijk: het pand biedt beperkte ruimte voor de ontvangst van schoolklassen en de presentatie sluit niet voldoende aan bij de belevingswereld van de jeugd. Het museum wil daarom graag een digitale presentatie laten ontwikkelen, om zo de kwaliteit en capaciteit te vergroten.
Het museum ziet het teruglopende aantal vrijwilligers als een serieuze bedreiging: bij minder vrijwilligers kan het museum de huidige openingstijden niet handhaven. Het heeft daarom de begeleiding van de bestaande vrijwilligers geïntensiveerd en werft actief nieuwe vrijwilligers.
Ook de gewenste interactieve presentatie zou de druk aanzienlijk verlichten: het vergt minder bezetting en vergroot de ontvangstcapaciteit. Maar deze maatregelen zijn niet genoeg: uitbreiding van (betaalde) bezetting is volgens het museum noodzakelijk en urgent.

## 4. Bijdrage aan gemeentelijk beleid

De gemeente Aalten streeft naar een gezonde, sterke en sociale samenleving, waarbij de gemeenschap levend en vitaal gehouden wordt, iedereen meedoet en naar eigen kunnen zijn steentje bijdraagt. Dat sluit aan bij de krachtige basis binnen de gemeente Aalten en is tevens een centraal thema in de nota: naoberschap. De activiteiten en prestaties van het Grenslandmuseum dragen concreet bij de volgende beleidsdoelen, ambities en speerpunten van de gemeente Aalten:

### Beleidsnota een warm BAD voor cultuur (2019)

- *Samenwerking met Duitsland (p.23)*

De beleving van de grensligging en de relatie tussen Dinxperlo-Suderwick is de kerngedachte van het museum. De sterke historische relatie tussen Dinxperlo en Suderwick ("Dinxperwick") is een integraal en essentieel onderdeel van de collectie en presentaties van het museum. Alle verschillende aspecten komen aan bod in de vaste opstelling, activiteiten en samenwerkingsrelaties. Het museum is geheel tweetalig, van de website tot de publieksteksten. Daarmee trekt het Grenslandmuseum niet alleen Nederlandse bezoekers, maar ook bezoekers uit Duitsland.

- *Kunst en cultuur leveren een bijdrage aan maatschappelijke vraagstukken (p. 14)*

Het kernthema van het Grenslandmuseum, de grens, biedt volop ingangen voor maatschappelijke discussies. Het museum diept het onderwerp 'grens' in haar activiteiten uit in alle positieve en negatieve aspecten en relateert het soms ook aan de actualiteit, zoals tijdens de jaarlijkse Vrijheidsmaaltijd op de grens en de jaarlijkse lezing. Het museum was samen met organisaties uit 11 gemeenten deelnemer aan het regionale programma Vrijheid.

- *Cultuureducatie: samenwerken met het onderwijs (p. 13)*

Het Grenslandmuseum heeft op dit moment slechts een beperkte capaciteit om schoolklassen te ontvangen. Het heeft echter wel ambitie op dit terrein. Door te investeren in een interactieve presentatie in de voorzaal en een educator kan het museum meer leerlingen ontvangen, beter aansluiten bij de belevingswereld van jeugd en de kwaliteit van de overdracht kunnen verhogen. De ambitie van het museum is dat iedere basisschoolleerling in

Dinxperlo tijdens de basisschoolperiode minimaal een keer het museum bezoekt.

## Immer Besser - beleidsnota Grensoverschrijdende samenwerking (2019)

- *Verbinden van het onderwijs met het grensoverschrijdend culturele aanbod (p. 15)*

Het Grenslandmuseum biedt (binnen de mogelijkheden) programma's voor leerlingen uit Nederland en Duitsland en werkt samen met meerdere Duitse organisaties.

## Nota Sociaal Domein gemeente Aalten (2021)

**Naoberschap**

- *Stimuleren van vrijwilligerswerk (p. 19)*
- *Iedereen een naober, nota Visie op vrijwillige inzet, december 2024*

Het Grenslandmuseum is een uitgelezen voorbeeld van inwonersinitiatief: het wordt volledig met vrijwilligers gerund. Er zijn in totaal zo'n 35 structureel actieve vrijwilligers die gezamenlijk het museum draaiende en toegankelijk houden. Naast het belang voor het museum vormt het ook een hecht netwerk van inwoners, dat ook gebruikt wordt om contacten te onderhouden en elkaar te helpen. Het museum biedt daarmee ook een bijdrage aan de leefbaarheid en zelfredzaamheid.

**Blijven meedoen**

- *Het herijken, versterken en inclusief maken van de sociale basis (p.19)*

Het vrijwilligersnetwerk van het Grenslandmuseum versterkt de sociale basis in Dinxperlo en omgeving. Vrijwilligers ontmoeten elkaar in het museum op een laagdrempelige manier en voor veel van hen is het een belangrijk onderdeel van hun sociale netwerk.

**Vitaal en gezond Aalten, Veerkrachtig ouder worden**

- *Ouderen stimuleren in hun vitaliteit; ouderen blijven meedoen & ontmoeten (p.24-31)*

Veel vrijwilligers zijn 70+. Het Grenslandmuseum biedt een laagdrempelige manier om maatschappelijk betrokken te blijven en deel uit te maken van een sociaal netwerk in Dinxperlo. De verschillende werkzaamheden bieden voor ieders capaciteit en gezondheid mogelijkheden om te participeren. Het museum biedt intensieve begeleiding: recent is een scholingstraject opgesteld voor nieuwe vrijwilligers en worden 2 keer per jaar bijeenkomsten georganiseerd voor alle vrijwilligers. Het museum biedt maatwerk: de werkzaamheden worden aangepast aan de capaciteit van de individuele vrijwilliger.

## Beleidsnota vrijetijdseconomie (2021)

- *De gemeente ondersteunt projecten die betrekking hebben op versterking van de beleving van de grensligging Dinxperlo-Suderwick (p. 16)*

Het Grenslandmuseum neemt een prominente plek in in het centrum van Dinxperlo, dat recent in het kader van de het Centrumplan opnieuw is ingericht. Zie ook hierboven onder Beleidsnota cultuur.

## Verbinden om te versterken; notitie verbinden Toeristische trekpleisters 2025

- *Versterken van de verbinding tussen kunst, cultuur en erfgoed met toerisme en vrijetijdseconomie (p. 13)*

Het Grenslandmuseum verbindt cultuur met toerisme en vrijetijdseconomie. Het museum is centraal gelegen en trekt zowel lokale, regionale als Duitse bezoekers. Het museum werkt samen met lokale ondernemers en is aangesloten bij Achterhoek Toerisme en Erfgoed Gelderland.

- *Cultuur en erfgoedpact (p. 14)*

Het Grenslandmuseum biedt op een toegankelijke en laagdrempelige manier een beeld van een belangrijk aspect van de identiteit en het erfgoed van Dinxperlo.

## 5. Prestatieafspraken 2026–2030

Om de bijdrage van het Grenslandmuseum aan de doelen en ambities van de gemeente inzichtelijk te maken, zijn in bijlage 1 prestatie-indicatoren geformuleerd, inclusief normering. Deze normen gelden als prestatieafspraken voor de bijdrage. Het museum rapporteert jaarlijks over het behalen van deze afspraken.

De afspraken kunnen met wederzijdse instemming jaarlijks worden aangepast, bijvoorbeeld wanneer het museum nieuwe ambities presenteert en/of wanneer de hoogte van de gemeentelijke bijdrage wordt aangepast. Het Grenslandmuseum kan bij onverwachte ontwikkelingen met substantiële financiële gevolgen voor de financiering van de overeengekomen activiteiten/werkzaamheden lopende het subsidiejaar een onderbouwd verzoek indienen voor een wijziging van de subsidieverleningsbeschikking van dat jaar. Bij honorering van dit verzoek door het college zullen de financiële gevolgen ter instemming aan de raad worden voorgelegd middels een van de bestuurlijke termijn-rapportages van dat jaar (Voor- of Najaarsnota).

## 6. Financiële afspraken

De gemeentelijke bijdrage bedraagt € 10.257,-- (incl. btw) per jaar voor de periode 2026-2030, onder voorbehoud van vaststelling van de begroting door de Gemeenteraad. . De bijdrage wordt in twee termijnen overgemaakt, in januari en juni. De bijdrage wordt jaarlijks geïndexeerd conform CPI 094220 Musea, bibliotheken, dierentuinen en wordt het daaropvolgende jaar toegepast. Het Nationaal Onderduikmuseum is vrij de toegekende subsidie te besteden, met dien verstande dat bijgedragen wordt aan de maatschappelijke opgaven zoals vastgelegd in deze overeenkomst en binnen de wettelijke en bestuurlijke kaders. De prestaties in de bijlage gelden als tegenprestatie. Het Grenslandmuseum kan voor nieuwe of extra activiteiten, die nadrukkelijk buiten de inhoud of strekking van deze subsidieovereenkomst vallen, zo mogelijk een aanvullend beroep doen op incidentele gemeentelijke subsidieregelingen.

Het Grenslandmuseum dient uiterlijk 1 oktober een begroting in voor het volgende jaar. De gemeente en het Grenslandmuseum bezien jaarlijks of de hoogte van de bijdrage passend is bij de activiteiten en ambities van het museum. Wanneer de gemeente daar aanleiding toe ziet, of het Grenslandmuseum niet aan de prestatieafspraken voldoet, kan de hoogte van de bijdrage door de gemeente worden aangepast.

## 7. Monitoring en verantwoording

De gemeente en het Grenslandmuseum voeren jaarlijks in juni een voortgangsgesprek over het verloop van de activiteiten, de behaalde resultaten en wijzigingen in beleid en ambities van de gemeente en het museum. De agenda wordt gezamenlijk vastgesteld.

Het Grenslandmuseum doet vóór 1 juni van elk jaar een verzoek om vaststelling van de subsidie en levert daarbij aan:

1. Een jaarverslag met activiteiten als inhoudelijk verslag;
2. De jaarrekening (inclusief exploitatierekening en balans) als financiële verantwoording;
3. Een overzicht van de wijze waarop het museum heeft voldaan aan de prestatieafspraken, inclusief een korte reflectie op de resultaten en de ambities voor de toekomst.

## 8. Wijziging en beëindiging

Dit contract is alleen schriftelijk aan te passen met instemming van beide partijen. Elk van de partijen kan deze overeenkomst opzeggen, met een opzegtermijn van 1 jaar. Bij structurele beleidswijzigingen of herstructurering van gemeentelijke subsidies kan herziening plaatsvinden.

## 9. Ondertekening

Aldus overeengekomen en in tweevoud ondertekend te Aalten op [datum].

| | |
|---|---|
| Namens de gemeente Aalten: | Namens Stichting Grenslandmuseum: |
| De heer A.B. Stapelkamp<br>voorzitter | Mevrouw M. Verschoor-Boele<br>voorzitter |

## Grenslandmuseum

Het Grenslandmuseum behoort tot de kleinere regionale musea in de Achterhoek, maar heeft een eigen thema. Het laat de bijzondere geschiedenis zien van grensbewoners aan beide zijden van de grens en hoe die grens het dagelijks leven beïnvloedt. Het Grenslandmuseum toont het samenleven en -werken op de grens en draagt bij aan de kennis en uitwisseling over de geschiedenis van het tweelingdorp "Dinxperwick". Het museum versterkt zo de identiteit van de gemeenschap in Dinxperlo.

Dit overzicht hoort bij het BCF-contract tussen de gemeente Aalten en Stichting Grenslandmuseum dd xx. Voor 2026 worden de volgende Prestatie Indicatoren vastgesteld:

| | **Maatschappelijke effect** | **Bijdrage Grensland museum** | **Prestatie indicator** |
|---|---|---|---|
| **Beleidsnota een warm BAD voor cultuur 2019** *Samenwerking met Duitsland (p.23)* | • Cultuur overstijgt grenzen en cultuur verbindt.<br>• Een grensoverschrijdend cultureel aanbod draagt bij aan een aantrekkelijke en toekomstbestendige regio. | • De beleving van de grensligging en de relatie tussen Dinxperlo-Suderwick is de kerngedachte van het museum.<br>• De sterke historische relatie tussen Dinxperlo en Suderwick ("Dinxperwick") is een integraal en essentieel onderdeel van de collectie en presentaties van het museum.<br>• Alle verschillende aspecten komen aan bod in de vaste opstelling, activiteiten en samenwerkingsrelaties.<br>• Daarmee trekt het Grenslandmuseum niet alleen Nederlandse bezoekers, maar ook bezoekers uit Duitsland. | Het museum bestendigt de samenwerkingsrelatie met de Heimatverein Sudewick, de Volkshogeschool Bocholt en de VVV Isselburg |
| **Beleidsnota een warm BAD voor cultuur 2019** *Kunst en cultuur leveren een bijdrage aan maatschappelijke* | • Actieve deelname aan culturele en kunstzinnige activiteiten vergroot de zelfredzaamheid.<br>• Kunst en cultuur bevorderen zelfvertrouwen en | • Het kernthema van het Grenslandmuseum, de grens, biedt volop ingangen voor maatschappelijke discussies.<br>• Het museum diept het onderwerp 'grens' in haar activiteiten uit in alle positieve en negatieve aspecten en relateert het | In 2026 wordt de Vrijheidsmaaltijd op de grens georganiseerd met minimaal 200 deelnemers.<br><br>In 2026 wordt een jaarlijkse lezing georganiseerd over een |

| | | | |
|---|---|---|---|
| *vraagstukken (p. 14)* | vaardigheden waardoor mensen meer de regie over hun leven krijgen.<br>• Actieve cultuurparticipatie ondersteunt en versterkt mensen met een zorgvraag, het draagt bij aan het gevoel van welzijn.<br>• Het levert nieuwe contacten op en vermindert sociaal isolement. | soms ook aan de actualiteit, zoals tijdens de jaarlijkse Vrijheidsmaaltijd op de grens en de jaarlijkse lezing.<br>• Het museum was samen met organisaties uit 11 gemeenten deelnemer aan het regionale programma Vrijheid. | maatschappelijk thema. |
| **Beleidsnota een warm BAD voor cultuur 2019**<br><br>*Cultuureducatie: samenwerken met het onderwijs (p. 13)* | • Deelname aan cultuureducatie is belangrijk omdat leerlingen leren dat er niet één manier is om de wereld te bekijken en een brede blik te ontwikkelen.<br>• Bij de kunstvakken wordt de creativiteit van leerlingen ontdekt en ontwikkeld.<br>• Creativiteit, flexibiliteit en voorstellings-vermogen zijn belangrijk om te participeren in een samenleving die zich in sneltreinvaart | • Het Grenslandmuseum heeft op dit moment slechts een beperkte capaciteit om schoolklassen te ontvangen. Het heeft echter wel ambitie op dit terrein.<br>• Door te investeren in een interactieve presentatie in de voorzaal en een educator kan het museum meer leerlingen ontvangen, beter aansluiten bij de belevingswereld van jeugd en de kwaliteit van de overdracht kunnen verhogen.<br>• De ambitie van het museum is dat iedere basisschoolleerling in Dinxperlo tijdens de basisschoolperiode minimaal een keer het museum bezoekt. | Het museum werft in 2026 fondsen voor het ontwerp, uitvoering en installatie van een digitale presentatie en de inhuur van een educator. |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | ontwikkelt. | | |
| **Immer Besser - beleidsnota Grensoverschrijdende samenwerking (2019)**<br>*Verbinden van het onderwijs (PO en VO) met het grensoverschrijdend culturele aanbod (p. 15)* | • Met elkaar delen en beleven draagt bij aan de bekendheid en attractiviteit van de gemeente en het grensgebied. | • Het Grenslandmuseum biedt (binnen de mogelijkheden) programma's voor leerlingen uit Nederland en Duitsland en werkt samen met meerdere Duitse organisaties.<br>• Het museum is geheel tweetalig | Het museum blijft in 2026 actief in de samenwerking met Duitse partners |
| **Nota Sociaal Domein gemeente Aalten 2021**<br><br>*Stimuleren van vrijwilligerswerk en ondersteuning van mantelzorg (p. 19)* | • Inclusief maken van de sociale basis<br>• Initiatieven en betrokkenheid van inwoners; | • Het Grenslandmuseum is een uitgelezen voorbeeld van inwonersinitiatief: het wordt volledig met vrijwilligers gerund.<br>• Er zijn in totaal zo'n 35 structureel actieve vrijwilligers die gezamenlijk het museum draaiende en toegankelijk houden.<br>• Naast het belang voor het museum vormt het ook een hecht netwerk van inwoners, dat ook gebruikt wordt om contacten te onderhouden en elkaar te helpen (mantelzorg).<br>• Het museum biedt daarmee ook een bijdrage aan de leefbaarheid en zelfredzaamheid. | Het museum is in 2026 tussen 1 april en 1 november minimaal 735 uur open, altijd bemensd door vrijwilligers. |
| **Nota Sociaal Domein gemeente** | • Zelfvertrouwen versterken; | • Het vrijwilligersnetwerk van het Grenslandmuseum versterkt de sociale | Vrijwilligersretentie: het museum houdt het |

| | | | |
|---|---|---|---|
| **Aalten 2021**<br>*Het herijken, versterken en inclusief maken van de sociale basis (p.19)* | • Zelfredzaamheid vergroten;<br>• Kansengelijkheid vergroten;<br>• Samenhang lokale gemeenschap vergroten; | basis in Dinxperlo en omgeving.<br>• Vrijwilligers ontmoeten elkaar in het museum op een laagdrempelige manier en voor veel van hen is het een belangrijk onderdeel van hun sociale netwerk. | vrijwilligersbestand op peil (35) en werft actief nieuwe vrijwilligers (doel is 40 in 2027) |
| **Nota Sociaal Domein gemeente Aalten 2021**<br>*Vitaal Aalten; Veerkrachtig ouder worden: ouderen stimuleren in hun vitaliteit; ouderen blijven meedoen en ontmoeten (p.24-31)* | • Meer ouderen voelen zich vitaal en gezond,<br>• zodat zij langer een betere gezondheid ervaren,<br>• zelfstandig thuis kunnen wonen en<br>• zich kunnen redden in het dagelijks leven. | • Veel vrijwilligers zijn 70+.<br>• Het Grenslandmuseum biedt een laagdrempelige manier om maatschappelijk betrokken te blijven en deel uit te maken van een sociaal netwerk in Dinxperlo.<br>• De verschillende werkzaamheden bieden voor ieders capaciteit en gezondheid mogelijkheden om te participeren.<br>• Het museum biedt intensieve begeleiding: recent is een scholingstraject opgesteld voor nieuwe vrijwilligers en worden 2 keer per jaar bijeenkomsten georganiseerd voor alle vrijwilligers.<br>• Het museum biedt maatwerk: de werkzaamheden worden aangepast aan de capaciteit van de individuele vrijwilliger. | In 2026 worden 2 vrijwilligersbijeenkomsten georganiseerd<br><br>Het scholingsplan wordt verder doorontwikkeld en zonodig aangepast aan een interactieve presentatie |
| **Beleidsnota vrijetijdseconomie 2021** | • Versterkte beleving van de grensligging Dinxperlo-Suderwick | zie onder 1 | idem |
| **Verbinden om te versterken;** | • Versterken van de verbinding tussen kunst, | • Het Grenslandmuseum verbindt cultuur met toerisme en vrijetijdseconomie. | Het museum ontvangt in 2026 minimaal 1600 bezoekers |

| | | | |
|---|---|---|---|
| **notitie verbinden toeristische trekpleisters 2025** *(p. 13-14)* | cultuur en erfgoed met toerisme en vrijetijdseconomie<br><br>• Cultuur en erfgoedpact | • Het museum is centraal gelegen en trekt zowel lokale, regionale als Duitse bezoekers.<br>• Het museum werkt samen met lokale ondernemers en is aangesloten bij Achterhoek Toerisme en Erfgoed Gelderland.<br>• Het Grenslandmuseum biedt op een toegankelijke en laagdrempelige manier een beeld van een belangrijk aspect van de identiteit en het erfgoed van Dinxperlo. | In 2026 maakt het museum afspraken over structurele samenwerking met de ondernemersvereniging en de VVV.<br><br>Het museum is in 2026 minimaal 735 uur geopend. |